

CONTROLEPROTOCOL VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE OP DE JAARREKENING 2023 VAN DE GEMEENTE LANSINGERLAND

1. Inleiding

Bij besluit van 27 januari 2022 heeft de gemeenteraad aan Publieke Sector Accountants (hierna te noemen: PSA) de opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in art 213 Gemeentewet voor de gemeente Lansingerland uit te voeren voor de periode 2022 tot en met 2023. In het controleprotocol wordt door de gemeenteraad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole.

Object van controle is de jaarrekening 2023 en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland.

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties voor de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeente Lansingerland. Onderdeel van dit controleprotocol is de in bijlage 1 opgenomen inventarisatie van de wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole bij gemeente Lansingerland. Dit wordt ook wel het normenkader genoemd. Vanaf boekjaar 2023 neemt het college van burgemeester en wethouders (college) een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in het (financieel) rechtmatig handelen van de gemeente. Waar de accountant eerder een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Dit inclusief de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant geeft vanaf het boekjaar 2023 dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid. Dit wordt als zodanig verwerkt en verwoord in de dit protocol.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid)

Zoals in art 213 Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel (getrouwheid) over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet, alsmede de uitgangspunten en standpunten van de commissie Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de

aanwijzingen en beroepsvoorschriften van het NBA bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

3. Te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening en de som van onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is de basis voor de strekking van de af te geven controleverklaring.

De rapporteringtolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen van de accountant. Een lagere rapporteringtolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

In art. 2 van het BADO zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Gemeenteraden mogen de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen. Dit moet dan wel worden toegelicht in de controleverklaring. De goedkeurings-tolerantie wordt op grond van het BADO berekend als een percentage van de totale lasten van de gemeente inclusief de toevoegingen aan de reserves. Voor de goedkeuringstoleranties stelt de raad de volgende wettelijke minimumeisen:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding	Afkeurende verklaring
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Op basis van de begroting 2023 van de gemeente Lansingerland betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 2,1 miljoen en een totaalbedrag aan onzekerheden in de controle van circa € 6,3 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

De raad stelt kaders op ten behoeve van de rapporteringsgrens waarboven de raad een nadere uiteenzetting verwacht in de paragraaf bedrijfsvoering. Voor de rapporteringtolerantie stelt de raad dat elke fout of onzekerheid groter of gelijk aan € 200.000 wordt gerapporteerd in de bedrijfsvoeringsparagraaf.

4. Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf de jaarrekening 2023 moet het college zelf een rechtmatigheidsverantwoording opstellen. Deze verantwoording wordt opgenomen in de jaarrekening. Hiermee legt het college aan de raad zelfstandig verantwoording af over de naleving van onder andere geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. Deze verantwoording is onderdeel van de accountantscontrole naar het 'getrouw beeld'. De afwijkingen in deze verantwoording hebben betrekking op fouten en onduidelijkheden. Een onduidelijkheid heeft hierbij een andere strekking dan het eerder genoemde begrip onzekerheid bij de accountantscontrole. Een fout in de rechtmatigheidsverantwoording kan ontstaan doordat bijvoorbeeld financiële wet- en regelgeving niet is nageleefd. Een onduidelijkheid in de verantwoording kan ontstaan doordat bijvoorbeeld financiële wet- en regelgeving voor meerdere uitleg vatbaar is.

Verantwoordings- en rapportagegrenzen

De verantwoordings- en rapportagegrenzen voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn vastgelegd in artikel 9 Financiële verordening gemeente Lansingerland 2023. Volgens lid 2 van dit artikel rapporteert het college in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening aan de raad voor de boekjaren 2023 en 2024 over afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) met een verantwoordingsgrens tussen 0 en 3% van de werkelijke totale lasten van de gemeente inclusief de toevoegingen aan de reserves. In dit controleprotocol wordt de verantwoordingsgrens gelijk gesteld aan de materialiteit van de accountantscontrole en derhalve gesteld op 2%. Volgens lid 3 van dit artikel worden in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening door het college alle geconstateerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) gelijk of groter dan € 200.000,- nader toegelicht. Dit inclusief, indien van toepassing, door het college genomen of nog te nemen beheersmaatregelen om de afwijkingen te voorkomen.

Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria

In het kader van de getrouwheids- en rechtmatigheidcontrole kunnen negen criteria worden onderkend: het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium, het misbruik en oneigenlijk gebruikcriterium, het calculatiecriterium, het valuteringscriterium, het adresseringscriterium, het volledigheds-criterium, het aanvaardbaarheidscriterium en het leveringscriterium.

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt al aandacht besteed aan de meeste van deze criteria. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

- Het begrotingscriterium;
- Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium);
- Het voorwaarden criterium.

Het begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is verder verfijnd uitgewerkt in de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV. De belangrijkste inhoudelijke aanpassing daarin betreft de kanttekening, dat het overschrijden van de begroting onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door de gemeenteraad geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen of

begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad. Voor de bepaling hiervan zijn in bijlage 3 de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid opgenomen.

Het M&O-criterium

Gemeenten zullen een beleid ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) moeten hebben. Dat beleid is door het college vastgesteld op 10 oktober 2023 en wordt ter vaststelling voorgelegd aan de raad op 30 november 2023 (T23.03378). In het jaarverslag en/of de toelichting op de jaarrekening verantwoordt het college zich over de opzet, de uitvoering en de resultaten van het M&O-beleid. Indien een gemeente geen toereikend M&O-beleid voert kan dit gevolgen hebben voor het accountantsoordeel.

Door de raad zijn in de verordeningen en besluiten aspecten van M&O opgenomen. Zie hiervoor hoofdstuk 3 van het beleid Voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik 2023. Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik worden genomen. Daarbij is de vooronderstelling gerechtvaardigd dat binnen de belangrijkste procedures al (informeel) adequate maatregelen zijn getroffen ter waarborging van de getrouwheid van de financiële verantwoording.

De definitie van misbruik is: “het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen”.

De definitie van oneigenlijk gebruik is: “het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan”.

Het voorwaardencriterium

Baten, lasten en balansmutaties door een gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en de eigen gemeentelijke verordeningen.

Door de raad zijn in verschillende verordeningen en besluiten voorwaarden opgenomen. Met het vaststellen van de reikwijdte van de rechtmatigheidstoets door de accountant in dit controleprotocol wordt het voorwaardencriterium nader uitgewerkt. Uitgangspunt daarbij is dat vooralsnog het huidige informele beleid wordt bekrachtigd en er met name jegens derden niet met terugwerkende kracht strengere normen zullen worden toegepast.

5. Rol accountant en interne beheersing

Volgens artikel 5, lid 7, Controleverordening gemeente Lansingerland 2023 maakt de accountant voor de accountantscontrole van de in de jaarrekening door het college opgenomen rechtmatigheidsverantwoording zo veel mogelijk gebruik van het door het college uitgevoerde onafhankelijk onderzoek. Volgens artikel 5, lid 8, Controleverordening gemeente Lansingerland 2023 maakt de accountant in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van de gemeente en stimuleert door een zo veel mogelijk organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en

professionalisering. Volgens artikel 7, lid 1, Controleverordening gemeente Lansingerland 2023 dient de accountant indien bij de accountantscontrole afwijkingen worden geconstateerd die kunnen leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring, dit terstond door de accountant schriftelijk aan de raad gemeld met een afschrift aan het college.

6. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant (hierna in het kort weergegeven) als volgt:

Interim-controle

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenoemde interim-controle uitgevoerd. Over de bevindingen rapporteert de accountant via een managementletter aan het college. Deze managementletter gaat ter informatie naar de BAC.

Jaarrekeningcontrole/accountantsverslag

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een accountantsverslag uitgebracht aan de raad en in afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In het accountantsverslag bij de jaarrekening wordt door de accountant:

- een oordeel gegeven over de getrouwheid van de jaarrekening en daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording, rekening houdend met de in dit protocol bij onderdeel 3 opgenomen goedkeuringstoleranties en
- inzicht gegeven in de voor het oordeel geconstateerde fouten en onzekerheden, rekening houdend met de in dit protocol bij onderdeel 3 opgenomen rapporteringstoleranties.

Het verslag van bevindingen wordt, voorafgaande aan de behandeling van de jaarrekening incl. controleverklaring in de raad, besproken in de auditcommissie. Voor de verdere uitwerking van dit proces wordt verwezen naar **artikel 7 Controleverordening gemeente Lansingerland 2023**.

Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Fouten en onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in onderdeel 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht in/bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde informatieverzorging en dataverwerking, indien en voor zover van belang voor de accountantscontrole en van bestuurlijke betekenis.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het College van Burgemeester en Wethouders opgestelde jaarrekening en de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording kan vaststellen.

In bijlage 2 zijn de rapportagemomenten nader vastgelegd.

7. Hardheidsclausule

In de rechtmatigheidsverantwoording door het college geconstateerde onduidelijkheden in raadsbesluiten c.q. verordeningen moeten door het college met een voorstel aan de raad zo spoedig mogelijk worden opgelost.

Bijlagen (in document):

1. Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidcontrole bij gemeente Lansingerland (Normenkader).
2. Rapportagemomenten.
3. Uitgangspunten begrotingsrechtmatigheid.

Bijlage 1: Inventarisatie wet- en regelgeving 2023 in het kader van de rechtmatigheidcontrole bij gemeente Lansingerland (Normen- en toetsingskader)

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
Financiën	- Gemeentewet - Financiële Verhoudingswet - Besluit Financiële Verhouding 2001 - Besluit Begroting en Verantwoording - Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden - Wet op het BTW Compensatie Fonds - Wet op de Omzetbelasting - Wet houdbare overheidsfinanciën - Wet op de Vennootschapsbelasting - Wet Markt en Overheid - Regeling verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	- Financiële verordening gemeente Lansingerland (2023) en uitwerkingen hiervan (T23.04648) - nota Activabeleid 2020 (T20.11073) - nota reserves en voorzieningen 2020 (T20.10881) - nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2020 - 2023 (T20.10599) - Controleverordening gemeente Lansingerland (2023) (T23.03907) - Budgethoudersregeling Lansingerland 2019 (T18.15874) - Toetsingskader investeringen uit Enecogelden (2021) (T21.06716)
Belastingen algemeen en kwijtschelding	- Algemene wet inzake rijksbelastingen - Kostenwet invordering rijksbelastingen - Invorderingswet 1990 - Uitvoeringsbesluit invorderingswet 1990 - Uitvoeringsregeling invorderingswet 1990 - Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelasting - Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen	Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen 2023 (T22.05999)
Treasurybeheer	- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) - Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden - Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO) - Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden	- Nota garantstelling Lansingerland 2009 (T09.08105) - Nota garantstelling Lansingerland 2015 (T14.12541) - Treasurystrategie 2015 (T14.17869) - Treasurystatuut 2020 (T20.06191) - Aangepaste verordening Starterslening gemeente Lansingerland 2022

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
	Regeling schatkistbankieren decentrale overheden	(T23.02794)
OZB	- Gemeentewet - Wet waardering Onroerende Zaken - Invorderingswet 1990	Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen gemeente Lansingerland 2023 (T22.05995)
Afvalstoffenheffing	- Gemeentewet - Wet milieubeheer	Verordening op de heffing van afvalstoffen en de invordering van de afvalstoffenheffing 2023 (T22.06002)
Rioolrechten/-heffing	Gemeentewet	- Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2023 (T22.05817) - Waterafvoerverordening gemeente Lansingerland 2022 T22.02348
Hondenbelasting	Gemeentewet	- Verordening op de heffing en invordering van de hondenbelasting 2023 (T22.05745) - Verordening tot 1e wijzigingsverordening op de heffing en invordering (T23.01228)
Gemeenschappelijke regelingen	- Algemene wet bestuursrecht (AWB) - Wet gemeenschappelijke regelingen	- Nota verbonden partijen (2021) (T21.04396) - GR Recreatieschap De Rottemeren (2018) (T17.11459) - GR GGD Rotterdam-Rijnmond (2013) (T12.11479) - GR Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (2008) https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR239477/1 - GR DCMR Milieudienst Rijnmond (2015) https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR393883/1 - GR Bleizo (2017) https://bleizo.nl/uploads/gr-bleizo-aug-2017-def.pdf?_cchid=ef539c985dc72a946e69743f176e0133 - GR Bedrijfschap Hoefweg (2017) https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR673204/1

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
		- GR Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) 2023 (T22.05821) - GR Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (2015) https://mrdh.nl/sites/default/files/documents/2013-10-28%20Gemeenschappelijke%20RegelingMetropoolregio%20Rotterdam%20Den%20Haag%202014.pdf - GR Jeugdhulp Rijnmond (2018) https://organisaties.overheid.nl/24965663/Gemeenschappelijke_Regeling_Jeugdhulp_Rijnmond
Personeel	- Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden - Rechtspositiebesluit burgemeesters - Regeling rechtspositie burgemeesters - Rechtspositiebesluit wethouders - Regeling rechtspositie wethouders - Fiscale wetgeving (o.a. Wet op de loonbelasting, werkkostenregeling) - Sociale verzekeringswetgeving - Ambtenarenwet 2017 - Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) - Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT) - Wet normering Topinkomens (WNT) - Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) - CAO gemeenteammbtenaren	- Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2017) (T17.04114) - Verordening rechtspositie wethouders, Verordening raads- en commissieleden gemeente Lansingerland 2019 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR625411 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR624767 - Gedragscode Collegeleden Lansingerland (2011) (T11.09396) - Gedragscode Gemeenteraad Lansingerland (2010) https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR319995 - Mandaatregeling Lansingerland 2023 (T23.03680) - Delegatiebesluit gemeente Lansingerland 2013 (T13.01579) - Verordening werkgeverscommissie griffie 2022 (T22.06048)
Bezwaar en beroepszaken	- Algemene wet bestuursrecht (AWB) - Wet dwangsom	Verordening behandeling bezwaarschriften Lansingerland (2017) T17.03922
Marktgelden	- Gemeentewet - AWB	- Verordening op de heffing en invordering van marktgelden gemeente Lansingerland 2014 met bijbehorende Tarieventabel (2023) T22.06003 - Gewijzigde verordening op de heffing en invordering van leges 2023

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
		T23.00235
Vergunningen	- Gemeentewet - AWB - Algemene wet bestuursrecht - Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte	- Algemene Plaatselijke Verordening Lansingerland 2023 (T22.03667) - Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T22.05893) - Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T23.00235) - Tarieventabel 2023 behorende bij de Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 (T22.06169)
Telecommunicatie	- Gemeentewet - AWB - Telecommunicatiewet	- Telecommunicatieverordening 2011 gemeente Lansingerland (T11.06443) - Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T22.05893) - Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T23.00235) - Tarieventabel 2023 behorende bij de Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 (T22.06169)
Omgevingsvergunningen	- Wet op de ruimtelijke ordening - WABO - Woningwet - Monumentenwet - Bouwbesluit	- Bouwverordening gemeente Lansingerland 2016 (DIV0067071) - Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T22.05893) - Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T23.00235) - Tarieventabel 2023 behorende bij de Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 (T22.06169) - Erfgoed Verordening Lansingerland (2016) (T16.09426)
Handhaving	- Woningwet - WABO - AWB - Wet ruimtelijke ordening - Wet milieubeheer - Horecawet	- Algemene Plaatselijke Verordening Lansingerland 2021 (T22.03667) - Bouwverordening gemeente Lansingerland 2016 (DIV0067071) - Erfgoed verordening Lansingerland (2016) (T16.09426) - Brandbeveiligingsverordening (2011) (T11.00243)

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
Precario	Gemeentewet	- Verordening heffing en invordering precariobelastingen 2012 (T11.10683) - Tarieventabel voor de heffing van precario-belastingen 2023 behorende bij de Verordening op de heffing en invordering van precariobelastingen 2012 (T22.06005)
Subsidieverstrekking	- Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) - Wet normering topinkomens (WNT)	- Algemene subsidie verordening Lansingerland 2018 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR470614/1 - Subsidieregels AMG Schmidtpark 2016 T16.01284
Huuropbrengsten	Titel 7.4 Burgerlijk wetboek (Huurrecht)	
Sport en Cultuur	Regeling specifieke uitkering Sport (Spuk)	- Sportnota Lansingerland 2014-2018 (T16.12167) - Subsidieregels Cultuur 2019 - Beleidsregels Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2023
Onderwijs (w.o. Huisvesting onderwijs, Leerlingenvervoer)	- Wet primair onderwijs - Wet op basiseducatie - Uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting PO/VO - Wet op het voortgezet onderwijs - Wet educatie- en beroepsonderwijs - Wet op de expertisecentra	- Aangepaste Verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Lansingerland (2020) (T20.06113) - Verordening leerlingenvervoer gemeente Lansingerland 2019 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR471279 - Beleidsregels leerlingenvervoer Lansingerland 2012 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR248661/1
Maatschappelijke ondersteuning	- Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 - Wet Langdurige zorg - Uitvoeringsbesluit WMO 2015 - Uitvoeringsregeling WMO 2015	- Verordening Sociaal Domein 2023 (T22.04152) - Beleidsregels Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2023 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR685316/1
Kinderopvang en peuterspeelzalen	- Wet kinderopvang - Wet Ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE)	- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang Lansingerland 2018 (T17.37920) - Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen gemeente Lansingerland 2011 (T10.06968)

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
		• Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T22.05893) • Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T23.00235) • Tarieventabel 2023 behorende bij de Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 (T22.06169)
Sociale inkomensvoorzieningen & participatie	• Participatiewet (incl. gedelegeerde regelgeving) • Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werkloze werknemer (IOAW) • Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandige (IOAZ) • Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen 2004 • Besluit gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW en IOAZ • Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ • Wijzigingsregeling Participatiewet, IOAW en IOAZ (verdeelmodel en vangnet) • Wet Sociale Werkvoorziening • Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers 1.0 • Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers 2.0 • Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers 3.0	• Verordening Sociaal Domein 2023 (T22.04152) • Verordening persoonsgebonden budget wet sociale werkvoorziening 2008 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR11195 • Subsidieregeling sociaal domein, behorende bij het beleidsplan Sociaal Domein 2018 - 2022 https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=lansingerland&id=46304 • Verordening Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2023 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR685316/1 • Beleidsregels Eenmalige energietoeslag gemeente Lansingerland (T22.01748) • Subsidieregeling Sociaal Domein en Cultuur 2024 (T23.01205) • Beleidsregels Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2023 (T23.00724)
Vreemdelingenzaken en integratie	• Wet inburgering (WI) • Besluit inburgering • Regeling inburgering • Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002	• Beleidsplan Wet Inburgering gemeente Lansingerland 2021 T20.01488 • Beleidsregels Sociaal Domein 2022 hoofdstuk 8 (T21.07449)

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
SISA	- Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) - Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï - Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) - Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) - Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie - Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek - Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021 - Aanpak energiearmoede - Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	
Secretarieleges	- Burgerlijk wetboek - Gemeentewet - Basisregistratie personen (BPR) - Wet rechten burgerlijke stand - Legesbesluit akten burgerlijke stand - Regeling gehandicaptenparkeerkaart - Speelautomatenbesluit 2000 - Wet Dwangsom	- Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T22.05893) - Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening op de heffing en invordering van leges gemeente Lansingerland 2023 (T23.00235) - Tarieventabel 2023 behorende bij de Verordening op de heffing en invordering van leges 2023 (T22.06169)
Lijkbezorgingsrechten	- Gemeentewet - Wet op de lijkbezorging	- Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen voor de gemeente Lansingerland 2021 (T21.05498) - Uitvoeringsbesluit gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Lansingerland (T21.05501) - Uitvoeringsbesluit voor de grafbedekkingen 2010 (BR0800166) - Verordening op de heffing en invordering van de lijkbezorgingsrechten 2021 (T21.05502) - Tarieventabel 2023 behorende bij de verordening

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
		lijkbezorgingsrechten Lansingerland 2021 (T21.05502)
Wegenbeheer	Wegenverkeerswet 1994	- Algemene verordening ondergrondse infrastructuur (AVOI) inclusief de nadere regels Lansingerland en de Nadeelcompensatieregeling Lansingerland (2020) (I20.19297) - Met addendum (T23.04295)
Grondexploitatie	- Wet op de Ruimtelijke Ordening - Besluit Ruimtelijke Ordening - Wet Stedelijke Vernieuwing - Onteigeningswet - Verordening omslagheffing Stadsregio Rotterdam	- Nota fonds bovenwijkse voorzieningen Gemeente Lansingerland (T09.02296) - Nota grondbeleid 2019-2022 (T18.11092) - Planschadeverordening Lansingerland 2010 (T17.11273) - Kaderbrief grondprijzen 2023 (T23.00746)
Inkopen	- EU-aanbestedingsregels (2004/18/EG) - EG Verdrag inzake staatssteun (art.87,88,89) Gewijzigde aanbestedingswet 2012 (vanaf 1 juli 2016)	
Jeugd	Jeugdwet	- Verordening Sociaal Domein 2023 (T22.04152) - Beleidsregels Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2023 T23.00724
Veiligheid	Financiële verhoudingswet (bommenregeling)	Beleidsnota niet gesprongen explosieven 2011 (T11.05114)
Duurzaamheid		- Subsidieregeling Tuin van de Toekomst Lansingerland 2018-2021 (T18.13046) - Verordening Duurzaamheidslening gemeente Lansingerland (2020) (T20.10361) - Verordening Duurzaamheidslening Lansingerland 2020 (T20.10361)
Informatisering / Gegevensveiligheid	- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) - Baseline informatiebeveiliging Overheid (BIO)	
Overig	- EU-subsidie 'Project Food Systems in European Cities' - Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij	Verordening op de heffing en invordering van een BIZ-bijdrage en op de subsidie voor de BIZ-zone Centrum Bergschenhoek 2018

Proces	Wetgeving extern	Regelgeving intern van de gemeente Lansingerland
	onrechtmatige besluiten • Regeling Opvang Asielzoekers • Wet op de bedrijveninvesteringszones	(T17.13100) • Verordening op de heffing en invordering van een BIZ 2022-2026 (T21.08549)

Bijlage 2: Rapportage

De volgende standaard rapportagemomenten worden onderkend:

Rapportage	Tijdstip	Inhoud	Gericht aan
Management letter	Na afronding van de interim controle.	De tussentijdse bevindingen over de processen en de aanbevelingen daarop.	College. Samenvatting in bestuursbrief ter kennisgeving aan Raad met eventuele bespreking in de BAC.
Verslag van bevindingen	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Wettelijk: De vraag of inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Daarnaast resterende fouten, onzekerheden of verbeteringen op het gebied van verslaglegging rekening houdend met afgesproken rapporteringtoleranties. Relatie tussen de controletolerantie als gevolg van controleverordening en de feitelijke bevindingen.	Raad met voorafgaande bespreking in de BAC. Afschrift naar College van B&W
Controleverklaring	Na afronding van de controle van de jaarrekening.	Het oordeel over de mate waarin de jaarrekening (met de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording) een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften en voldoet aan de eisen van rechtmatigheid.	Raad met afschrift naar College van B&W

Bijlage 3 Uitgangspunten Begrotingsrechtmatigheid

Bij de jaarrekening vindt een analyse van de verschillen ten opzichte van de begroting plaats, conform artikel 28 van het BBV. Bij de analyse moet in ieder geval aan de volgende elementen aandacht worden besteed:

- de oorzaak van de afwijking
- de relatie met de prestaties
- de passendheid in het beleid
- de dekking vanuit andere programma's (alternatieve dekking)
- mogelijke eerdere informatievoorziening over de afwijking aan de raad

Voor het bepalen van de begrotingsrechtmatigheid stelt de raad van de gemeente Lansingerland het volgende vast:

	Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen de volgende “soorten” begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1.	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend.		X
2.	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die: - In de slotwijziging verwerkt hadden kunnen worden; - Niet in slotwijziging verwerkt hadden kunnen worden.	X	X
3.	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4.	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	
5.	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluiten genomen.		X
6.	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). - Geconstateerd tijdens het verantwoordingsjaar; - Geconstateerd na verantwoordingsjaar.	X	X
7.	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijving- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - Jaar van investeren; - Afschrijving- en financieringslasten in latere jaren.	X	X

8.	Kostenoverschrijdingen inzake de grondexploitatie die leiden tot aanpassing van de in de laatst vastgestelde exploitatieopzet totale uitgaven of inkomsten: - In de slotwijziging verwerkt hadden kunnen worden; - Niet in slotwijziging verwerkt hadden kunnen worden.	X	X
----	---	---	---